

'Sëedhε 'ö Pɔlö -ya bɔ
 -Zlan -bha mε -nu 'wo
Galatö
 -Sε -an -dhë bhë 'ö =nε

=Wekadhe

¹ Ma Pɔlö, 'ö n -ma -kë Yesu Klito -bha bɔmε 'ka -sü bhë 'ö yaa kë =nε bɔ 'a- wo mε -ta 'iin mε 'ö n -ya, 'kεε 'ö sü Yesu Klito waa- kwa Dë -Zlan 'ö- bho ga 'gü -an -ta bhë, ma =nε 'ö 'sëedhε 'ö =nε 'a- bɔ ka -dhë. ² Dhegluzë -nu 'wo 'nö -wo -kpa yi -bha, 'ö 'sëedhε =nε, yi -nu 'yi- bɔ Yesu -wun -dhε 'wun gia- -mε -nu 'ka Galatö -sε 'gü ka -dhë =woë' =nεε: ³ Kwa Dë -Zlan waa- kwa Dëmε Yesu Klito -wo 'glusë kë ka 'ka, 'iin kö -wo ka gbaa =zuöyagluu 'ka. ⁴ Klito gia- -yö ö -de -nu kö 'kwa dha kwa -bha =sɔɔn yaa -nu -gɔ, kö -yaan kwa bho pë yaa -nu 'wo 'kpongtaa =dεε -an kwεε =nε -kɔ 'ö kwa Dë -Zlan -zo 'kun -wun 'dhoë- 'ka bhë -a 'dhö. ⁵ =εε, 'tɔbhɔdhe -yö kë -Zlan -bha 'ka =toëpö 'ka! AmEn.

'Wuntaɔsë giagia

⁶ 'Wun 'yö n 'te 'tun -wun giagia 'ka 'ö =nε: Kö -yö -kë =dhë 'ö 'ka -kan 'zodhö -Zlan 'ö ka =dhɔɔ -kë Klito -bha 'glusë =paa' bhë -a -bha 'ö 'ka =dhië 'wun -taɔ gbε 'piö ee? ⁷ -A -de 'wuntaɔsë 'bhaa gbε 'yaa 'dhö. -A pö 'a- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ mε -nu -wo -dhö, 'wo- 'piö kö 'wo ka dɔ -gbɔudhö, bhii -wa 'piö kö -wo Klito -bha 'wuntaɔsë bho pin =taa. ⁸ A- -pö ka -dhë: Kö =kun 'ö 'ka mε gbε -bha 'wuntaɔ gbε =blεε' -wo -dhε 'wun gia-. -A -de, 'kö -kë =nε -Zlan -bha bɔmε do -mü 'ö go dhang- 'gü, 'ö nu, 'iin yi -de =nε 'yi nu 'ö 'yi 'wun -taɔ gbε 'ö 'yaa- mε 'yi- =blεε ka -dhë bhë -a 'ka 'yi- =blεε, 'dhangga -yö yi 'kun. ⁹ Pë 'yië-

=blɛɛ'- ka -dhë do yö -mü; 'kɛɛ a- 'piö kö 'a ziö- 'gü do ka -dhë =nɛɛ: 'Wuntaö sê 'ö 'yaa- mɛ 'ö 'ka -we -a -wun -bha bhë -a 'ka, mɛ 'ö =yaa- -wun =blɛɛ'- ka -dhë, 'dhangga -ya 'kun.

¹⁰ Kë- wo 'dhö bhë, yaa kë =nɛ n -de 'tɔ 'a- =mɛɛ' -na bhë. -Zlan =nɛ 'a- kë -na =zian' kö n -wun 'yi -yö 'kan -a 'dhi bhë. =Ya kë 'dhö, kö -a kë 'pö 'a- wo -na kö 'aan- kë mɛ -nu 'yan 'dhiö -sê 'pö bhë =ee? =Ya kë =nɛ -yö 'dhö -bezë kö n 'ka kë yuö -kë Klito -dhë -mɛ 'ka gbɔ =nɛ bhë 'sa.

Polö -bha -kë Dëmɛ -bha bɔmɛ 'ka -kɔ

¹¹ N dhegluzë -nu, a- -pö ka -dhë: 'Wuntaö sê 'a- =blɛɛ' -na bhë, mɛ 'bhee- -de -gɔ -zotadhe 'yaa -mü. ¹² Yaa 'go mɛ gbɛ kwɛɛ kö -yaan -a nu n -dhë 'iin mɛ gbɛ kun 'ö n =daan -a 'ka; 'kɛɛ Yesu Klito =nɛ 'ö 'dhe bho -a -ta n -dhë.

¹³ Ka gia-, -kɔ 'a =kaa' kö a =tun -klu -sü 'ka Zuifö -nu -bha =bhɛa' -kɔ -bha bhë ka- -wun -ma; 'ö -kɔ 'a -kë 'wun =wɔa' =dhia =faan' 'ka -Zlan -bha mɛ -nu -ta kö 'aan- -an 'gü =siö' bhë 'ka- =tɛi' dɔ. ¹⁴ 'Töng bhë -a 'ka, n 'bhamɛ -nu 'wo -kë Zuifö 'ka 'pö bhë, a -kë 'gbee- -an -bha, Zuifö -nu -bha =bhɛa' -kɔ 'gü. N =zuö' -de -yö -luu yi 'bhɛma -nu wɔ -kɔ -wun 'gü.

¹⁵ 'Kɛɛ -Zlan -bha 'glusë 'gü, -yö n -sü 'ö n -ya -de -ta, -a -de kö a =tun n dhe 'guu, 'yö n =dhɔɔ -kë kö 'a yuö kë ö -dhë. ¹⁶ 'Ö =dhe 'ö yi 'ö- -ya kö 'wuntaö sê 'ö -gban -a Gbö -bha bhë, -yaan -a -ta 'po n -dhë kö 'aan- -wun =blɛɛ'- mɛ -nu 'waa Zuifö 'ka -an -dhë bhë, 'ö =ya -lo, n 'ka 'dho mɛ gbɛ 'piö kö -yaan n =kpaɔ, ¹⁷ 'iin n 'ka 'dho Zeluzalɛmë, mɛ -nu 'wo -kë Yesu -bha bɔmɛ -nu 'ka n 'dhiö bhë -an 'piö kö -waan n =kpaɔ. 'Kɛɛ =dhe 'a go mü a -dho vɛɛdhö Alabi -sɛ 'gü =zian' (n 'sloo 'ka); 'ö =dhe 'a go mü, 'a dho Damasö. ¹⁸ =Dhe 'ö -kwɛ -yaaga =ya ziö, 'a dho Zeluzalɛmë kö yië- Piɛɛ 'yiën- -kpën yi 'kuë- 'yiën- yi 'ko dɔ. 'Ö yi -nu 'yi 'dhɔɔgɔ =plɛ -kë yi 'kuë- mü. ¹⁹ Yesu -bha bɔmɛ 'bhaa

gbɛ 'a dho -kpɛn -a -bha 'ma 'zü yaa -kɛ -dhö -a 'ke yaa kɛ kwa Dɛmɛ dheglu Zakö 'ka.

²⁰ Pɛ -nu 'a -an -ya 'sëedhɛ =nɛ -a 'gü bhë, 'wun gia-mü; -Zlan -de -yö n =goo- 'ka.

²¹ =Dhɛ 'ma 'go mü, a -dho Sili -sɛ waa- Silisi -sɛ -an 'gü -dhɛ -nu -bha. ²² 'Töng bhë -a 'ka, kö Klito -bha mɛ -nu -dho 'kuë- -sü 'wo Zude -sɛ 'gü bhë, -an 'yan yaa -kpɛn n -ma =kun. ²³ Pɛ do 'ö -da -an 'toudhö 'wo- do 'ö tɔɔ -wa -pö 'ö bɔ -na mɛ -nu 'dhii do do 'ka =nɛɛ: «Mɛ 'ö -kɛ 'wun wɔ =dhia -be kwa -ta 'wuntaɔsɛ -wun 'gü bhë, yö =nɛ 'ö 'wuntaɔsɛ 'ö -gban -zo -yö Yesu -bha -sü -bha bhë 'ö- -wun =blɛɛ' -na zlöö bhë; 'kɛɛ kö -yö -kɛ 'slɛ =suu'- 'saadhö =mɛɛ' =dhia -be kö -yaan -an 'gü =siö'-.» ²⁴ 'Ö -ya kɛ 'dhö, 'wo -Zlan 'tɔ -kɛ -va n -wun 'gü.

2

Pɔlö -bha -dho Zeluzalɛmɛ -gɛn

¹ =Dhɛ 'ö -kwɛ 'gɔɔ- do ö ga -yiisië -ya ziö, a -yɛ n 'zü 'a dho Zeluzalɛmɛ -dëüwo, yië- Baanabasö yi 'ka, 'ö 'a Titö kpa n -ma. ² 'Dho 'a- wo bhë 'ö tɔɔ -Zlan =nɛ 'ö- pö n -dhë 'dhö. 'Yö =dhɛ 'a dho 'a -lo 'ma, 'ö yië- 'dhiö -sü mɛ 'ka -mɛ -nu 'yi -ya 'kuë- -kɛ yi 'sloo 'ka, 'ö 'wuntaɔsɛ 'a- =blɛɛ' -na mɛ 'waa Zuifö 'ka -an -dhë bhë, 'ö- -gɔgɔ -nu 'wo- -ta, 'a- sü 'a- =blɛɛ -an -dhë; -yö -kɛ 'dhö kö yi -nu yi -wo -yaan kɛ -a 'gü do, =kun -kɛ 'ö ma yuö -nu dho to 'kpaan. ³ 'Kɛɛ Titö, 'yö -kɛ n 'piö, 'yö -kɛ Glekö 'ka bhë waa- 'gbee- -ta bho kö -yaan 'dho 'bɔng. ⁴ 'Kɛɛ dhegluzɛ =suazɛ -nu -wo -kaan yi 'ka -yö kɛ 'dhö kö mɛ -nu -waan 'dho 'bɔng, dhasü 'gbloo 'piö. Mɛ -nu 'wo bhë, -wo -da yi ziën =nɛ -glunaɔkɛmɛ -nu 'dhö kö -potaasü 'ö yi -gɔ Yesu Klito 'gü bhë -waan -a 'piö -ga; bhii pɛ 'ö -kɛ -an -zo 'piö -be 'ö tɔɔ kö 'yiën- kɛ -an -kɔ =löö. ⁵ 'Kɛɛ yiëë 'töng 'bhe

'tee gbε nu -an -dhë, -yö kē 'dhö kö 'wuntaɔsë 'ö 'wun gia- 'ka bhë 'yiën- -a -wun 'to pin =taa ka -dhë.

⁶ 'ΚΕΕ mε -nu 'ö 'wo -kē =nε 'dhiö -sü mε 'ka -mε -nu 'dhö bhë, pë 'wo dho -a =blεε'- n -dhë -yaan kē pë -dëü 'ka yaa kē -dhö. -A -de pë 'wo- 'ka, n 'to -de yaa kē -a 'piö, bhii -Zlan 'yaa mε -ga mεbheedhε bun -bha. ⁷ 'ΚΕΕ -wa -yö =zian' =nε -Zlan =ya 'wuntaɔsë bhë -a -wun -lo n kwεε kö 'a- -wun =blεε'- mε -nu 'waa Zuifö 'ka -an -dhë =nε -kɔ do gia- 'ö- -wun =blεε'- sü tēn -a 'ka Piεε -bha Zuifö -nu -bha 'ka bhë -a 'dhö, ⁸ bhii -Zlan -yö n -ya kö mε -nu 'waa Zuifö 'ka bhë 'aan- kē bɔmε 'ka -an 'piö =nε -kɔ 'ö Piεε =yaa' kö -yaan kaa bɔmε 'ka Zuifö -nu 'piö bhë -a 'dhö. ⁹ Zakö 'dhö, Piεε 'dhö waa- Zan 'ö -an -ya 'ti -yö -kē =nε -gɔmε -nu 'dhö bhë, wo gia- -wa -dɔ =nε -Zlan -yö yuö 'ö -ya -sü 'ka -de -ta bhë -a -wun -tēn n -ma. 'Yö 'wo wo -kɔ -sɔ ma 'dhö, Baanabasö 'dhö yi kwεε, -a -zɔn -sü 'ka =nε yi -mɔ -sü 'ka -a 'gü do kö 'yiën- 'kan yi 'kuë- kö 'yiën- 'dho mε -nu 'waa Zuifö 'ka -an 'piö, kö wo -zë -waan 'dho Zuifö -nu 'piö. ¹⁰ 'Yö 'wo- pö yi -dhë yi -zo -yö -büö wo -bha 'fεεmε -nu -wun 'ka. Pë 'a- -de -kē yö -mü.

Pɔlö -bha -we Piεε -dhë -gεn

¹¹ =Dhε 'ö Piεε -yö nu Antiɔsö, a 'wun -blεε -a 'ka mε gbung 'gü 'ö tɔɔ -yö -kē 'wun =zaa' -sü 'gü. ¹² -A -kē 'dhö -gεn tɔɔ: =Dhε 'ö mε -nu 'ö Zakö -yö -an bɔ bhë 'ö waa -lo =kun, -yö -kē pë -bhö =dhia dhegluzë -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -an 'piö; 'kεε =dhε 'ö mε -nu 'wo bhë 'wo -lo, 'yö -kan pë -bhö -an 'piö -sü -bha, bhii -yö -suö mε -nu 'wo Zuifö 'ka 'ö 'wo bɔ 'wun 'ö -gban -dho 'bɔng -sü -wun -bha -a 'ka bhë -an -dhë. ¹³ 'Yö dhegluzë -nu 'wo Zuifö 'ka bhë, 'wo yö -ziö Piεε 'piö -sü -bha 'suö 'ka. Baanabasö -de 'pö -yö -to -an 'piö -an -bha 'suö bhë -a 'gü. ¹⁴ =Dhε 'a- yö =nε 'waa 'ta 'sü -kɔ kpengdhö kē -na =nε -kɔ 'ö 'wun gia- 'dhoë- 'ka 'wuntaɔsë 'gü bhë -a 'dhö, 'a- pö Piεε -dhë mε 'plε

wö 'dhiö mü =nɛɛ: «Bhi 'ü Zuifö 'ka, 'ö- -dhɛ =ya =glɔɔ 'ö 'bhaa Zuifö -nu -bha tɔng =löö gbɔ -potaasü 'ö ü -gɔ 'wuntaɔsɛ -wun 'gü bhɛ -a -wun 'gü, -yö -kɛ =dhɛ 'ü- 'piö kö mɛ -nu 'wo =nɛ -wo Zuifö -nu -bha tɔng =bhlɛ -ya 'zü ii?»

'Wun 'ö -gban dha -kɔ -bha

¹⁵ Yi gia- 'yi Zuifö 'ka 'yi bhɔa, 'yiɛɛ tɔng -lö 'gü -mɛ -nu 'ka =nɛ 'sɛgɔ gbɛ 'gü -mɛ -nu 'dhö. ¹⁶ 'kɛɛ yi- -dɔ =nɛ mɛ -bha -kɛ kɔngdhö -sü 'ö -Zlan wö 'dhiö bhɛ -yö -sü dosɛn -a -bha -zo -yö Yesu Klito -bha -sü -bha, yaa 'sü -a -bha tɔng 'kun -sü -bha. Yi -de 'pö, pɛ 'yi- -kɛ kö 'yiɛn- =tun kɛ -na kɔngdhö -Zlan wö 'dhiö yö kun tɔɔ tɔng 'kun -sü; 'kɛɛ 'we 'yi- wo Yesu Klito -wun -bha 'ö 'yi yi -zo yö -a -bha bhɛ -a -wun -mü; 'ö tɔɔ mɛ gbɛ 'ka 'dho kɛ kɔngdhö -Zlan wö 'dhiö ö -bha tɔng 'kun -sü -wun 'gü. ¹⁷ =Ya kɛ =nɛ yi 'ö 'yi- kɛdhɛ =mɛɛ' -na kö 'yiɛn- kɛ kɔngdhö -Zlan wö 'dhiö, yiɛɛ- Klito -nu yi -bha -kɛ do -sü -wun 'gü bhɛ, 'yiɛ kɛ =sɔɔnyaakɛmɛ -nu 'ka, kö Klito =ya kɛ =sɔɔn yaa -gɛn -gban -dhɛ 'ka; 'wun -yö =gɔa' -kɔ 'yaa kɛ 'dhö! ¹⁸ =Ya kɛ =nɛ pɛ -nu 'a- =wüü bhɛ, 'ma- pö 'a- dɔ 'zü, kö kɛ 'pö 'a- wo 'wun -ma tɔng -ta -mɛ 'ka bhɛ =aa? ¹⁹ 'Wun mɛ 'ö -gban tɔng -bha bhɛ, a ga -sü 'ka -a -gɔ, 'ö bhii =dhɛ 'maa tɔng =bhlɛ -ya bhɛ, tɔng -de gia- =ya za -lo n tuö, kö -yö kɛ 'dhö kö 'a -kɛ -a 'gü -sü kɛ -Zlan -bha 'ka. Yiɛ- Klito =nɛ 'wo yi dɔ -gaatalü -bha, 'yi ga bhɛ; ²⁰ =ya kɛ 'dhö kö ma gia- 'maa -tosiadhe kɛ -sü 'gü gbɔ, 'kɛɛ Klito =nɛ 'ö -tosiadhe kɛ -na n 'gü bhɛ. -Tosiadhe 'yö n -gɔ zlöö bhɛ, a- -kɛ -zo -yö -Zlan Gbö 'ö n -dhɔ -kɛ 'ö ö -de nu n -wun 'gü bhɛ -a -bha -sü 'ka. ²¹ N 'ka =duɛ -Zlan -bha 'glusɛ -dhɛ. 'kɛɛ =ya kɛ =nɛ mɛ -bha -kɛ kɔngdhö -Zlan wö 'dhiö -sü -yö -bɔ tɔng -ta, kö Klito -yö -ga 'kpaan 'sa!

3

-Zoyösü waa- tɔŋg 'kun -sü, pë =plɛ 'wo bhë -a -mlë 'ö dhasü -yö sü -a -bha -ɛ?

¹ 'Öö, Galatö -mɛ -nu, 'kaa 'wun dɔ =dhɛɛ! Dö 'pö ka 'bɔŋkan bhë? 'Kɛɛ kö ka 'ö 'ka bhë, Yesu -bha -ga -gaatalü -bha -sü bhë -a -wun -yö -bho 'kou ka -dhë 'papadhö ka 'yaan. ² =Dhɛɛ' do 'kpaan -yö n -gɔ. -Zuu 'slööslö 'ö go -Zlan 'piö bhë -a yö 'ka- wo =nɛ, tɔŋg 'kun 'pö 'ka- wo bhë yö -mü 'iin 'wuntaɔsë -dhɛ 'pö 'ka- wo 'wun gia- bhë yö -mü -ee? ³ Ka -dɔ -gbɔudhö =dhë? -A zü 'ka- dɔ -së 'ka -Zuu 'slööslö 'ka bhë, ka -dho -a 'dhiö to zlöö ka -de =faan' 'ka a? ⁴ 'Wun -nu 'ka bɔ -an 'gü bhë, 'to 'pö 'dhoë- wo 'dhö 'kpaan bhë =a? Këpë 'yaa -mü 'sa! ⁵ -Zuu 'slööslö 'ö -Zlan -ya nu ka -dhë, 'ö -dhidhaapë -nu kë -na ka ziën bhë, tɔŋg 'pö 'ka- kun bhë yö -mü 'iin 'wuntaɔsë -wun 'ka- ma 'ö 'ka- -wun -dhɛ 'wun gia- bhë yö -mü ee?

⁶ -Ka -dhɛ -ga 'dhɛ! Pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka 'ö -gban Ablaamö -bha -ya -pö: -Yö ö -zo -yö -Zlan -bha 'ö -Zlan -ya yö mɛ kpengdhö 'ka; 'kɛɛ kë- wo 'dhö bhë, -yö -sü -a -bha -zo yö -sü -bha. ⁷ =Dhɛ -kë 'dhö, -yö kë ka 'yaan =nɛ mɛ -nu 'ö -zo yö -Zlan -bha -sü 'dhoë- -an -gɔ bhë, Ablaamö gbö giagia -nu =nɛ 'wo bhë. ⁸ Pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -ya -pö -Zlan -yö -dho mɛ -nu 'waa Zuifö 'ka -an kë kpengdhö ö wö 'dhiö, 'kɛɛ -yö -dho sü -an -bha -zo yö -sü -bha; 'wunsë 'ö bhë 'yö- to 'dhiö 'ö- =blɛɛ Ablaamö -dhë =nɛ: -Zlan -yö -dho bɔ ü 'gü 'yö 'dhuë- kpɔ 'sɛgɔgümɛ -nu 'saadhö 'wo 'kpongtaa -an -bha. ⁹ 'Wun bhë Ablaamö -ya -dhɛ 'wun gia-; 'yö -Zlan -yö 'dhuë- kpɔ -a -bha. Mɛ -nu 'saadhö 'ö 'wo 'dhoë- wo -zo yö -Zlan -bha, 'dhuë- -dho kpɔ -an -bha =nɛ -kɔ 'ö kpɔa Ablaamö -bha bhë -a 'dhö.

¹⁰ Mɛ -nu 'wo wo -zo yö -na tɔŋg 'kun -sü -bha bhë, 'dhangga -yö -dho -an kun. Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -ya pö: «Pë -nu 'wo -ya -sü 'ka tɔŋg 'sëedhɛ -be 'gü bhë, mɛ

'ö yaa 'dho -a do =bhlë -ya, 'dhangga -ya 'kun.» ¹¹ -A -de -a -ta -yö 'po -sü 'ka =nE mE gbE 'ka 'dho kë kpengdhö -Zlan wö 'dhiö ö -bha tōng 'kun -sü -wun 'gü; bhii pë 'ö =bEEn' -sü 'ka -ya -pö: ME 'ö 'dhoë- kë kpengdhö -Zlan wö 'dhiö ö -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -wun 'gü, -yö -dho -kë -a 'gü -sü yö. ¹² 'KEE -kwa -dhe -ga -a 'gü -së 'ka; tōng 'kun -sü -wun yaa 'go -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü. 'Ö tōō pë 'ö =bEEn' -sü 'ka -ya -pö =zian' =nE: ME 'ö 'dhoë- tōng =bhlë -ya ö 'plE 'ka, -a -bha -kë -a 'gü -sü -gEEn 'godhe =nE 'ö bhë. ('KEE kö 'pian do 'piö, =ya kë =nE kwa -kō yaa -mōa -bha, kö 'dhangga -yö kwa -ta.)

¹³ 'Dhangga 'ö -ya kwa -bha -be bhë, =ya -ya Klito -bha kwa pin =taa. -Kō bhë =nE 'ö Klito -yö kwa dhaa 'dhangga 'ö kwa kun tōng -wun 'gü bhë -a -gō; bhii pë 'ö =bEEn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ya -pö: ME 'oo mE 'ö 'wo- dō -gaatalü -bha, kö 'dhangga =yaa- 'kun. ¹⁴ -Yö -kë 'dhö kö 'dhuë- 'ö -Zlan -ya 'tō go Ablaamö -dhë ('ö -gban Yesu -wun -dhe 'wun gia- -sü -bha dhasü -wun 'gü) bhë -yaan nu 'pö mE -nu 'waa Zuifö 'ka -an -dhë -bō Yesu Klito -ta -sü 'ka 'iin kö kwa -bha -zo yö -sü 'gü kö -Zuu 'slööslö 'ö -Zlan -ya 'tō go kwa -dhë bhë, 'kwaan- yö.

Tōng waa- pë 'tō 'go -wo -an dō -kō

¹⁵ N dhegluzë -nu, -ka ka 'to 'to 'dhe! 'Wun =zuan' do =ga =nE: =Ya kë =nE gōōn- do -yö ö -bha 'wun -kaanta -nu =blEEn' -na -mō 'kuë -sü -zë 'ka, mE gbE yaa 'dho kë -dhö kö -yaan yö züë- 'iin kö -yaan -wo 'waa gbE -zuö -a -ta. ¹⁶ =Ao! -Ka dō! -Zlan -yö ö -bha pë 'tō -go Ablaamö 'dhö waa- ö =suu'- -ta -në -an -dhë. Pë 'ö =bEEn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü yaa- pö: Kaa- ü =suu'- -ta -në ka -dhë =nE =dhe 'wo- pö -a -bha 'kpa mE =plëezë -mü -a 'dhö. 'KEE -ya -pö: Kaa- ü =suu'- -ta 'në ka -dhë. =Yaa- pö 'dhö kö -ya -pö mE dosEEn; mE dosEEn bhë 'ö tōō Klito. ¹⁷ 'Ma- pö 'dhö

kö a- -pö: -Zlan -yö pë 'to 'go -wo -nu (Ablaamö -dhë), 'yö-pö -yö -dho to pin =taa. Tɔng 'ö nu kö -kwε =këng' -yiisië 'ö -kɔ -yaaga =ya ziö bhë yö 'pö 'yö dho -Zlan -bha pë 'to 'go -wo bhë -a yö züë- kö -yaan -a -bha pë 'to 'go -wo -nu 'to 'kpaan bhë =ee? ¹⁸ 'Kεε =ya kë =nε gbɔ 'ö -Zlan dho -a nu =nε -to mε -gɔ -pë 'dhö bhë =ya 'sü tɔng -bha kö yaa 'sü pë 'to 'go -wo -bha gbɔ =nε bhë 'sa. 'Kεε kë- wo 'dhö bhë 'to -go mε -dhë -pë bhë =nε 'ö -Zlan -yö bɔ -a -ta 'yö ö -bha 'glusë -kë Ablaamö 'ka.

¹⁹ =Dhε -kë 'dhö =nε tɔng -yö -dɔ -më -wun 'gü i? Nu 'ö tɔng -ya wo 'ö -daa -ta bhë, -yö -nu 'dhö kö 'wun -nu 'waa -Zlan -zo 'kun -wun -zian -ta bhë kö -yaan kë kö mε -nu -waan dɔ, -yaan kaa 'dhö -bezë -yaan 'dho -yaan yöë Ablaamö =suu' -ta -në 'ö 'wun -yö -gban -a -bha 'ö 'wo -'to go bhë, -a -bha nu -sü -bha. -A -de -Zlan -yö -bɔ ö -bha bɔmε -nu 'gü 'ö tɔng dɔ, 'ö mε do -ya -wun -lo mε -nu -bha; ²⁰ 'kεε -dhε 'ö -Zlan 'dhoë- ö -bha pë 'to go (Ablaamö -dhë), yaa bɔ mε gbε 'gü.

Tɔng -da -gɛn

²¹ Kë- wo 'dhö bhë, kë 'pö tɔng -ya wo -dɔ -Zlan -bha 'to 'go -mε -dhë -pë -gɔ 'yënnng -pë 'ka bhë =a? Yaa 'dho kë 'dhö 'dhε! 'ö =ya kë =nε tɔng -yö -kë -dhö 'ö mε -nu -wo bɔ -a -ta 'wo -kë -a 'gü -sü yö kö mε -yö -dho -mɔa -be -yö kë kpengdhö -Zlan wö 'dhiö tɔng 'kun -sü -wun 'gü. ²² 'Kεε pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -ya -pö, 'kpongtaamε -nu 'töüdhö -wo =sɔɔn yaa -bha 'piigbeedhε =löö, -yö kë 'dhö kö gbɔ 'ö -Zlan -ya 'to go bhë -yö kë mε -nu 'wo 'dhoë-wo -zo yö Yesu Klito -bha bhë -an -dhë.

²³ =Dhε 'ö =tun -be kö -zo -yö Yesu Klito -bha -sü 'tɔng yaa -lo =kun, kwa -kë tɔng -gɔ -kanso 'gü 'ö toë 'dhö 'ö -zo -yö -Zlan -bha -sü -yö yöë plaan. ²⁴ Tɔng -bha -kë 'yan -to kwa -bha -mε 'ka -gɛn 'ö =kaa' bhë ö =ga bhë. 'Yö-

=kaa' 'dhö 'ö dhoë 'ö yöë yi 'ö Klito -yö nuë 'ö 'kwa =kaa' kpengdhö -Zlan wö 'dhiö kwa -bha -zo yö -sü -wun 'gü bhë -a -bha. ²⁵ Zlöö =nε, -zo -yö Yesu Klito -bha -sü 'töng =ya -lo. Pë 'ö 'yan to kwa -bha -be bhë, 'kwa- -kɔ =löö gbɔ.

²⁶ Ka 'saadhö ka -bha -kë -Zlan -bha 'në -nu 'ka -sü -yö -bɔ ka -bha -zo -yö Yesu Klito -bha -sü -ta. ²⁷ 'Ö tɔɔ kë -wo bhë ka 'plε 'töüdhö -wo ka -bɔ yö kö kaa- Yesu Klito -nu 'kaan- kë do; 'go mü 'zü, 'ö 'ka -tosiadhe -dëü 'ö Yesu Klito 'gü bhë, 'ka- -da ka -bha. ²⁸ =Ya kë 'dhö kö -nii gbε 'yaa Zuifö -nu waa- mε -nu 'yaa Zuifö 'ka -an ziën; 'yaa =nua -nu waa- mε -nu 'ö -potaasü 'dho -an -gɔ -an ziën; 'yaa gɔɔn- -nu waa- dhoo -nu -an ziën. Ka 'saadhö ka -kpa 'küë- -sü -mü do Yesu Klito 'gü. ²⁹ =Ya kë =nε 'ka kë Klito -bha 'ka kö ka Ablaamö =suu'- -ta -nu 'ka, 'ö -to mε -gɔ -pë 'ö -Zlan -ya 'tɔ go -a -dhë bhë 'ö 'ka dho -a yö.

4

¹ -Ka dɔ, 'a 'wun =zuan' do -zɔn. 'Në gɔɔn- 'ö- dë -bha pë -nu dho to -a -gɔ -yö =nε =nua 'dhö; bhii 'kö -kë =nε yö =nε 'ö =ya 'to zlöö pë -nu 'wo bhë -an dëmε 'ka, -a -bha -kë 'tee -sü -wun 'gü, -a -kɔ 'yaa pë -nu 'wo bhë -an -ta. ² 'Töng 'ö- dë -ya -ya bhë, =ya kë =nε yaa -lo =kun, kö -yö =tun mε -nu 'wo wo -zo kë -na -a 'piö bhë -an kwεε, -a -bha -kë 'tee -sü -wun 'gü. ³ Kwa -de 'pö, -kɔ gia- bhë =nε 'kwa =kaa' kö kwa =tun =nε 'në 'sεεn- -nu 'dhö bhii kwa kwa -zo 'plε dɔ Zuifö -nu -bha tɔng -nu waa- -an -bha pë -nu kë -kɔ -nu -bha ('ö tɔɔ kwa -de 'pö -yö -kë kwa -zo 'piö =nε pë -nu bhë =nε 'wo dho kwa dha -be). ⁴ 'Kεε =dhe 'ö yi 'ö- kpɔ bhë =ya -lo, -yö ö Gbö -bɔ; 'yö bɔ dhebɔ do 'gü 'yö bhɔ. Yö -de 'pö -yö -kë Zuifö -nu -bha tɔng =löö. ⁵ -Yö kë 'dhö kö mε -nu 'wo -kë tɔng =löö bhë -yö -an bho 'gan 'gü, -kɔ bhë =nε 'ö 'kwa =kaa' -Zlan gbö -nu 'ka.

⁶ Pë 'ö- -zɔn =nɛ ka ('dhö, yi 'dhö, kwa 'saadhö kwa) -Zlan gbö -nu 'ka bhë 'ö tɔɔ -Zuu 'slööslö 'ö go -a Gbö 'piö bhë -a -ya 'ö- wo kwa =zuö' 'piö bhë; bhii kē- wo bhë, -Zuu 'slööslö bhë, =ya kē -yö -we =woë' =nɛ: «N Dë!» ⁷ =Ya kē 'dhö, kö 'kaa =nua 'ka gbɔ, 'kɛɛ 'ka kē zlöö -a gbö -nu 'ka. 'Yö =dhɛ -kē =nɛ 'ka kē -a gbö -nu 'ka bhë, -Zlan -yö -dho ka gbaa pë -sɛɛbɔ -nu 'wo- gɔ 'wo -ya -sü 'ka ka -bha 'ka bhë -a 'ka.

'Wun 'ö Pɔlö =zuö' -to zlöö -wun 'ka Galatö -mɛ -nu buëndhö

⁸ Kē- wo 'dhiö =zian' -be bhë, kaa -Zlan dɔ; ka -kɔ kēpë -nu =nɛ 'ö 'ka -an -ga -Zlan 'ka, 'yö 'ka -kē -an -gɔ =nuadhɛ 'gü 'kɛɛ kö 'waa- 'ka. ⁹ Zlöö =nɛ bhë, =dhɛ 'ö 'ka -Zlan giagia dɔ, 'iin 'ö -Zlan =ya ka dɔ bhë, -yö -kē =dhë 'zü 'ö 'ka =dhië -de nu -a -dhë -pë 'tëëtë -nu 'ö 'wo mɛ 'bhee- -bha wɔ -kɔ 'gü bhë -an 'piö e? -Yö -kē =dhë 'ö 'ka dho -an 'piö 'zü kö -waan ka =nuadhɛ -kē wo =e? ¹⁰ -Ka -dhɛ -ga bhë 'dhë! Ka -dhɛkpaɔyi 'bhaa -nu, 'su 'bhaa -nu, -kwɛ 'töng 'bhaa -nu waa- -kwɛ 'bhaa -nu -wun -kun 'gbee- -a 'bhaa -nu -bha. ¹¹ 'Suö -yö n -kē ka -wun 'gü 'ö tɔɔ =ya kē a n -de =dhɛɛ' kpɔ 'a- pö kö yuö -nu 'a- -kē ka -wun 'gü bhë 'to 'pö 'dhoë- wo 'kpaan bhë =e?

¹² N dhegluzë -nu, =bhɛa' -'a- wo ka -dhë; -ka kē =nɛ -kɔ 'a- 'ka =nɛ -a 'dhö bhii 'maa tɔng =löö gbɔ.

¹³ Kaa 'wun yaa gbɛ kē n 'ka. Ka gia- -yö =tun ka 'yaan =nɛ 'töng 'ö 'wuntaɔsë bhë 'a- =blɛɛ -a 'ka ka -dhë 'ma -blɛɛzë 'ka bhë, 'yua -yö -kē n kē -dhia. ¹⁴ 'Yua -bha n kē 'ö- wo 'töng bhë -a 'ka bhë, -yö -kē ka -gɔ 'wun 'gbee- 'ö nu ka -ta -a 'ka, 'kɛɛ kaa n -san zë. Pë 'ka- -kē =zian' 'ö tɔɔ n -nia 'kun 'ö 'ka- wo =nɛ =dhɛ 'wo- pö -a -bha -Zlan -bha bɔmɛ -mü 'iin Yesu Klito -mü -a 'dhö. ¹⁵ 'Töng bhë -a 'ka, =zuögludhi -yö -kē ka -gɔ. =Dhɛ -kē 'dhö, -më 'pö -kē kaa =ɛ? 'Kɛɛ a -mɔa 'a- pö: 'Töng bhë -a 'ka, =ya kē =nɛ ka -kɔ

-yö -mɔa -be, ka -dho ka 'yanga -nu bho mü 'ka n gbaa.
¹⁶ Dɔ 'kwa- wo =nɛ, kē 'pö 'ma- wo ka yaagümɛ 'ka 'wun
 gia- =blɛɛ'- 'a- wo bhē -a -wun 'gü bhē ee?

¹⁷ Mɛ -nu 'wo- 'piö kö 'ka tɔng 'kun ö 'plɛ 'ka bhē, ka
 -wun -yö -an -gɔ 'gbee-; 'kɛɛ -an =zuö' 'piö -wun 'yaa -sē.
 Pē 'wo- 'piö 'ö tɔɔ 'ka 'kan n -ma kö 'ka ka =zuö' -dhiē' -an
 'piö. ¹⁸ =Dhɛ 'a- -ga -a 'gü bhē, =yö -sē kö 'ka ka -zo 'tēn
 pē -nu -dhē, 'kɛɛ -yö kē pē 'ö -sē -a -wun 'gü 'iin kö -yö
 kē 'dhö -kplawo; kö =kun 'ö -kē n -ma -kē ka ziēn -sü 'töng
 'sloo 'ka. ¹⁹ Ma 'nē -nu -wungbeezē, n 'yēnng -yö bhɔ -na
 ka -wun 'gü =nɛ pē 'wo- pö 'nē 'kpɔ -sü 'yēnngbhɔdhe 'ö
 dhebo -gɔ -a 'dhö; 'kɛɛ -yö -dho toē 'dhö 'ö dhoē 'ö yöē
 yi 'ö Klito dho -kian -a 'ka ka 'gü bhē -a -bha. ²⁰ Dɔ 'a- wo
 =nɛ, n -ya -sü -mü -a =wuēn' kö 'a nu ka 'piö 'ma kö 'aan-
 'wun =blɛɛ'- ka -dhē -kɔ 'bhaa gbɛ -ta bhii pē 'a dhoē- kē
 zlöö ka -dhē 'maa- dɔ.

'Wun =zuan' 'ö -gban Agaa waa- Saala -an -bha

²¹ Mɛ -nu 'ö 'ka- 'piö kö 'ka kē tɔng =löö =nɛ, -ka ka
 'to 'to 'dhɛ! Pē 'ö tɔng -ya pö bhē, ka- -ma -a? ²² -Ya
 -pö Ablaamö -bha 'nē -nu -wo -kē =plɛ. -A mɛ do -yö -kē
 =nuadhe do ('wo- -dhɛ Agaa), -a gbö 'ka, 'ö- mɛ do 'bhaa
 -yö -kē dhebo 'ö 'yaa =nua 'ka ('wo- -dhɛ Saala bhē), -a
 gbö 'ka. ²³ 'Nē gɔɔn- 'ö waa- =nuadhe 'wo- kpɔ bhē -yö
 -bhɔ =nɛ -kɔ 'ö =kaa' -an mɛdhɛ =dhɔɔbhaa 'ka -a 'dhö;
 'kɛɛ -a mɛ 'ö waa- dhebo 'ö yaa kē =nua 'ka 'wo- kpɔ bhē,
 -yö -bhɔ =nɛ -kɔ 'ö -Zlan -ya 'tɔ goē Ablaamö -dhē bhē
 -a 'dhö. ²⁴ 'Wun bhē -wo -mɔa -wa ma =nɛ 'wun =zuan'
 'dhö. 'Kwa -dhɛ -ga 'wun bhē -a 'piö, dhebo =plɛ 'wo bhē,
 kwa -dho -an -zɔn -dhi 'kuē =plɛ 'ka. -A do 'ö 'kwa- -zɔn
 dhebo mɛ 'wo- -dhɛ Agaa -a 'ka bhē, yö =nɛ 'ö tɔɔ -dhi
 'kuē 'ö -kē Sinai -tɔn tuö. Yö =nɛ 'ö 'nē -nu kpɔ 'ö 'wo
 -kē =nua 'ka. ²⁵ Agaa bhē, yö =nɛ 'ö tɔɔ Sinai -tɔn 'ö Alabi
 -sɛ 'gü; yö =nɛ 'ö 'töng 'kwa dɔa =dɛɛ =nɛ -a 'gü 'ö tɔɔ

Zeluzalemë 'ö waa- ö -bha 'në -nu 'ö 'wo (Moizö -bha tɔŋg -gɔ) =nuadhe 'gü. ²⁶ 'Kεε Zeluzalemë -dhe mε 'ö dhang- 'gü bhë =nε 'ö -potaasü 'dhoë- -gɔ. Yö =nε 'ö tɔɔ kwa dhe. ²⁷ Bhii pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -ya -pö: Dhebɔ, bhi ü 'ka 'në gbε 'kpɔ bhë, -bhö =zuögludhi kë; bhi ü 'ka bɔ 'në 'kpɔ -sü 'yënnghɔdhe 'gü do =nε, -bhö 'we =zuögludhi -tan -nu 'ka! Bhii =saandhe bhë -a -bha 'në -nu -wo -dho kë =va 'wo =zië' dhebɔ mε 'ö =tun kun -së bhë -a -ta.

²⁸ 'Kεε n dhegluzë -nu, ka -zë ka 'në -nu 'ö -Zlan -yö -an 'tɔ go 'ö 'ka bhɔ -an 'ka =nε Izaakö 'dhö. ²⁹ Kë- wo 'kpa bhë, 'në 'ö bhɔ =nε -kɔ 'ö =kaa' mε 'bhee- =dhɔɔbhaa 'gü -a 'dhö bhë -yö -kë -a mε 'ö bhɔ -Zuu 'slööslö =kwaa' bhë -a 'klo bhɔ =dhia =nε -kɔ 'ö- 'ka =dεε =nε -a 'dhö; 'ö 'dho -na -a 'ka 'dhö 'dhiö -kplawo bhë. ³⁰ 'Kεε pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -ya -pö: -Bhö =nuadhe waa- ö -bha 'në -an kë; bhii =nuadhe -bha 'në bhë, pë 'ö yö 'dhö waa- dhebɔ 'ö 'yaa =nua 'ka, -a -bha 'në 'dhö 'ö -an dë -bha pë -nu 'ka, -a -bha 'yaa- 'gü. ³¹ =Ya kë 'dhö kö, n dhegluzë -nu, 'kwaa =nuadhe -bha 'në -nu 'ka, 'kεε kwa dhebɔ -potaasüzë -bha 'në -nu 'ka. (=Ya kë 'dhö kö pë 'ö -Zlan -ya 'tɔ go bhë, kwa -dho -a yö.)

5

Mε =kpaɔ -wo 'ö -gban -potaasü -bha

¹ Klito -yö -potaasü -nu kwa -dhë kö -potaasü giagia -yaan kë kwa -gɔ. -Potaasü 'ö ka -gɔ bhë, -kaa -wun 'kun 'gbee-, 'go mü 'ka ka -zo kë ka -de 'piö kö =kun 'ka dho kë 'zü =nua 'ka.

² -Ka dɔ! Ma Pɔlö -mε a- -pö ka -dhë: =Ya kë =nε 'ka 'dho 'bɔŋg (-a pö -sü 'ka ka =zuö' 'piö =nε yö =nε 'ka dho bɔ -a -ta kö 'kaan- dha), kö Klito -yöë -bha -pë gbε 'yaa 'dhö =nε bhë 'sa. ³ A- 'piö 'a bɔ -a 'gü 'zü 'a- yö sia- ka -dhë -së 'ka =nε: Mε 'oo mε 'ö 'dhoë- 'wun -yö 'ko 'dhiö -kɔ =suu'- bhë -a kë ö =zuö' 'piö kö -yaan 'dho 'bɔŋg, kö -a

'gbee- -ta bho -sü -mü kö -yaan tɔŋ -to 'dhö -sü 'plɛ 'kun.
⁴ -Yö kē ka 'yaan =nɛ mɛ -nu 'ö 'ka- kēdhɛ =mɛɛ' -na kö
 'kaan- kē kpengdhö -Zlan wö 'dhiö ka -bha tɔŋ 'kun -sü
 -wun 'gü bhē, 'ka 'dho Klito 'ka =gbiin; -Zlan -bha 'glusē 'ö
 bhē 'ka ka -de 'kan -a -bha =nɛ bhē. ⁵ Mɛ -nu 'kwa to bhē,
 kwa -zo yö -sü -mü =nɛ -Zlan -yö -dho kwa kē kpengdhö
 ö wö 'dhiö. Pē 'ö kwa -bha -zo yö -sü 'gü 'ö -Zuu 'slööslo
 'dhoē- kē -na 'piigbeedhɛ 'ka kwa =zuö' 'piö bhē 'ö bhē.
⁶ Bhii 'ö tɔɔ =ya kē =nɛ 'kwa kē Yesu Klito -bha 'ka, 'kö -kē
 =nɛ kwa -dho 'bɔŋg oo, kwaa 'dho 'bɔŋg oo, kwa 'to 'ka
 'dho kē mü: Pē mɛ 'ö- -wun 'dho 'gbee- dha -sü 'ö bhē -a
 'gü 'ö tɔɔ -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ö =ya kē mɛ -gɔ 'ö 'wo
 pē -nu kē -na -dho 'gü bhē.

⁷ -A zü dɔ -kɔ -blɛzɛ 'ka- zü dɔa bhē, -yö -kē -sē. =Dhɛ
 -kē 'dhö =nɛ dö 'pö- -kē 'ö 'ka ka bo 'wun gia- =bhlē -ya -sü
 'ka ɛ? ⁸ Pē 'ö mɛ -nu -wa =blɛɛ kö 'kaan- ka -zo tɛn -a -dhē
 bhē, -Zlan 'ö ka =dhɔɔ kē -na bhē, yaa 'go -a 'piö. ⁹ Pē -de 'ö
 -kē 'ö mɛ -nu 'dho -piɛn bɔ -na 'wo- pö -na: «=Bluubhɛɛpē
 'bhle 'tee -yö =bluu'- -to 'dhö -sü -da 'ö bhē.» (Bhii mɛ
 do =ya kē ka ziɛn kö -a kēwun -yaan kē ya; -yö -dho mɛ
 'plɛ -gɔ 'gü =siö'-.) ¹⁰ 'Kɛɛ kē- wo 'dhö bhē, -Zlan -yö
 =zuöyagluu -nu n -dhē ka -wun 'gü bhii -ya -kē 'ö n =zuö'
 -yö -kē -saa =nɛ 'wun 'ö bhē, ka 'dhö, ma 'dhö, kwa =zuö'
 -ya 'gü do. 'Kɛɛ mɛ 'oo mɛ 'ö ka =zuö' =kaan' -na 'kuē bhē,
 -Zlan -yö -dho -a 'klo bhɔ.

¹¹ Ka- -yö bhē -a, n dhegluzē -nu; 'ö =ya kē =nɛ kē- wo
 bhē -dho 'bɔŋg -sü =nɛ 'a- -wun =blɛɛ -bezē =nɛ -a -wun
 -yö 'gbee- dha -sü 'gbloo 'piö, kö -wo -dho n 'klo bhɔ -be
 -a? =Ya kē =nɛ -yö -kē 'wun gia- 'ka -bezē kö 'wun 'ö -gban
 Klito -dɔ -gaatalü -bha -sü -bha bhē 'a- -wun =blɛɛ' -na
 bhē kö yaa 'dho yɛ mɛ gbɛ -bha. ¹² -A -de a- 'piö kö mɛ
 -nu 'wo bhē, -wo 'dho 'wun bhē -a 'ka =gbiin -wa ziö =gɔü',
 -wo wo bo -kē gɔɔn- 'ka -sü 'ka.

¹³ N dhegluzë -nu, ka -zë, -Zlan -yö ka =dhɔɔ -kë kö 'kaan- kë -potaasü 'gü. 'Kεε kö =kun 'ö -potaasü 'ö bhë 'ka- -kë =saandhepë 'ka ka -de -gɔ 'ö 'ka ka -bha -tosiadhe =kaa' ka =dhɔɔbhaapë -nu 'gü. 'Kεε -ka dɔ, -dhɔ -yö yö ka -dhë 'dhiö kö 'kaan- yuö kë ka 'ko -nu -dhë. ¹⁴ Bhii tɔng -nu 'wo bhë 'kwa -an 'plε 'dho 'kuë- -wo do 'ka, -ya -pö: -Bhö ü -ya 'yɔɔ -dhɔ kë =nε ü -de 'dhö. ¹⁵ 'Kεε =dhε -kë =nε ka kë -kɔ -nu =wa kë =nε wü -nu kë -kɔ 'dhö ka 'ko -nu -gi -sü 'iin ka 'ko -nu 'yënnng bhɔ -sü -nu 'ka bhë, kö -ka ka -zo kë ka -de 'piö kö =kun 'ö 'ka dho ka 'ko -nu 'gü =siö' -!

-Zuu 'slööslö -bha -yö mε -dhë 'dhiö -sü

¹⁶ =εε, =ya kë 'dhö, a- -pö ka -dhë: -Ka ka =kwa' - Zuu 'slööslö -zü -yö yö ka -dhë 'dhiö ka -bha -tosiadhe 'gü; kö =kun 'ka 'wun ma ka mεbheedhe =dhɔɔbhaapë -nu -ta ka 'gü; ¹⁷ bhii 'ö tɔɔ mεbheedhe =dhɔɔbhaapë -nu -wo -de -ta; 'waa -Zuu 'slööslö -bha zian -ta; -kɔ do bhë 'ö -Zuu 'slööslö 'dhoë- 'ka mεbheedhe =dhɔɔbhaapë -nu 'ka; -wo -de -ta 'gbönggböng. =Ya kë 'dhö ka 'ka 'dho -mɔa -bha kö pë 'ö -dhi ka -dhë 'kaan- kë. ¹⁸ 'Ö -ya kë =nε -Zuu 'slööslö =nε 'ö yö ka -dhë 'dhiö, kö 'kaa tɔng =löö.

¹⁹ Kwa gia-, -kwa -dhε -ga 'dhε! Mε 'ö ziö -na ö -de =dhɔɔbhaapë -nu yaa 'piö bhë, -a këpë -nu 'saadhö -wo -gban =sɔɔn kë -sü, -dhuupë -nu, =sɔɔn yaa kë -sü 'ö 'wo 'to -na -a din 'piö 'wo 'dho -na -a 'ka 'dhiö -kplawo, ²⁰ pë gba -sü -nu waa- -dε bɔ -sü -nu; kö mε -nu -wo =gluεng' kë -na wo 'ko -nu -bha, -yö 'gla -na -an -gɔ =druεi 'gü, -wo -da -na -naazuëdhe 'gü wo 'ko -nu buëndhö, -wo 'dhinaa -nu kë -na, -wo kë -na yaagümε -nu 'ka wo 'ko -nu -dhë; kö 'gügludhe -yö -da -na -an ziën kö -wo 'pε -na 'gü. ²¹ -Wo -ya -sü 'ka mε 'waa gbε -bha pë -dhɔ 'ka; -wo wo -de -nu -drɔɔn mü -sü -dhë, -wo =kian' yaa -nu -kë, 'wo 'wun 'vlanvlan 'bhaa -nu -kë -ziögɔüsüzë 'ka. 'Kεε a ka =kpaɔ

-na 'zü =nE -kɔ 'a- =kaa' 'dhiö bhë -a 'dhö. ME -nu 'wo wɔ -kɔ =suu' - bhë, 'wo- kē -na bhë, wo 'ka 'dho -da -Zlan -bha -gludëdhE -pö 'gü.

²² 'KEE ME 'ö -Zuu 'slööslö 'dho 'dhiö 'sü -na -a 'ka -a kēpē -nu 'wo tɔɔ -dhɔ, =zuögludhi, =zuöyagluu, =zuösaadhE, kēwun -sē -nu, 'glusē, -to -wo 'gü -sü, -kē 'lëälē -sü waa- -de kuënnu -sü. ²³ Pē -nu 'wo bhë 'saadhö ME 'ö =ya 'to -a 'gü, 'klobhdhe 'ö sü tɔng -bha bhë, yaa 'dhö nu -a -ta. ²⁴ ME -nu 'wo Yesu Klito -bha 'ka, mēbheedhe =dhɔɔbhaapē -nu 'wo bhë =wa ga -an -dhë 'ö bhii =waa- kpa Yesu Klito -bha, =waa- dɔ -gaatalü -bha. ²⁵ -Zuu 'slööslö =ya kwa gbaa -kē -a 'gü -sü 'ka; kö kwa =dua' -mü 'kwa kwa =kwaa' -zü -yö yö kwa 'ta -sü -kɔ -dhë 'dhiö kwa -bha -tosiadhe 'gü 'pö 'sa. ²⁶ Kō =kun 'ö 'kwa -kē -desüvamE 'ka, 'ö 'kwa kwa 'ko -nu =woo' =mEE 'iin 'ö 'kwa -ya kwa 'ko -nu -bha pē -nu -dhɔ 'ka.

6

-Ka 'dho ka 'ko -nu -dhë

¹ N dhegluzē -nu, =ya kē =nE =wa mE do 'kun 'wun =zaa' -sü kē -sü -ta, mE 'ö -Zuu 'slööslö 'ö go -Zlan 'piö 'ö ka 'gü bhë, -kaa kē -yö yö zian kpengdhö -ta; 'KEE -kaa kē 'lëälē 'ka. -A 'bhaa tɔɔ: ME 'ü -dhö, ü -zo kē ü -de 'piö kö =kun 'ö 'ü zian -po 'güdandhe -gɔ 'ö bhi -de 'pö, 'ü =sɔɔn yaa -kē. ² -Ka 'dho ka 'ko -nu -dhë 'wun 'gbee- -nu 'gü; -kɔ bhë =nE 'ö 'ka dho Klito -bha tɔng kun -a 'ka. ³ =Ya kē =nE ME =ya ö -de sü pē 'bhaa 'ka 'KEE kö 'yaa pē gbE 'ka, kö ö -de -püö 'ö- wo. ⁴ ME 'ö -dhö, -yö ö -de 'ta -kɔ -ga; 'ö =ya kē =nE =ya ö -de 'ta -kɔ -ga 'ö dho kē 'gɔugɔ -a -wun 'gü kö -yö -dho ö -de -zɔn ö -de 'ka, 'KEE yö 'ka 'dho ö -de -zɔn ME gbE 'ka; ⁵ 'ö tɔɔ ME 'ö -dhö, -yö -dho ö -de -bha =kwEE- bun.

⁶ ME 'ö 'wo ka =daan' -na 'wuntaɔsē 'ka bhë, kwa =dua' -mü kö pē -nu 'wo ka -gɔ bhë, 'ka -an -bha nu 'pö.

⁷ =Ya kë 'dhö, (n dhegluzë -nu), -kaa kë 'slë 'ka ka -bha -tosiadhe kë -kɔ 'gü; 'ö tɔɔ 'waa 'yee 'to -Zlan -bha. -Ka -dhe -ga 'dhɛ! Pë 'ö mɛ -ya ta =nɛ 'ö- -kan. ⁸ =Ya kë =nɛ pë 'ö mɛbheedhe bun -dhë -së =nɛ 'ö mɛ -ya -kë, kö yi 'dhiötöyi =ya -lo, -a -bha -dho kë ga 'ka; 'ö =ya kë =nɛ pë 'ö -dhi -Zuu 'slööslö -dhë =nɛ 'ö- -kë, kö =toëpö -këdhösü =nɛ 'ö dho kë -a -gɔ. ⁹ Kö =kun 'ö kwa -kɔ 'yi -yö ga 'wun -së kë -sü 'ka. Bhii -kɔ bhë =nɛ 'ö 'dhuë- -pë -nu 'wo -ya kwa -gɔ bhë -a yi =ya -lo, 'kwa dhoë- yö; 'kɛɛ kö kwaa 'to zian 'kluë-. ¹⁰ Kö =dhe 'ö 'töng 'dhö =tun kwa -gɔ bhë, -kwa 'wunsë kë mɛ 'plɛ -dhë; 'kɛɛ =yö -së kö -yö kë dhegluzë -nu 'ö -zo -yö Yesu -bha -sü 'dhö -an -gɔ -an =zian'.

-Zo -kë -de 'piö -wo -nu waa- =wekadhe

¹¹ -Ka -dhe -ga bhë 'dhɛ! N pë =bɛɛn' -kɔ pin 'gblöögblöö -nu 'wo =nɛ -ka -an -ga bhë 'sa!

¹² Mɛ -nu 'saadhö 'wo- 'piö kö -wo -gban ka -bha kö 'ka 'dho 'böng bhë, 'wo tɔɔ mɛ -nu 'ö 'wo- 'piö kö 'wo wo -de kë 'gianzë mɛ 'bhee- -nu wö 'dhiö. Kë- wo 'dhö bhë -wa -kë 'dhö kö =kun 'ö mɛ -nu dho 'wun wɔ wo -ta Klito -bha -gaatalü -wun 'gü. ¹³ Mɛ -nu 'wo bɔ -dho 'böng -sü 'ka bhë wo -de gia- 'waa tɔng 'kun; 'kɛɛ -wa 'piö kö 'ka 'dho 'böng -yö kë 'dhö kö -yaan kë -an -bha -de -sü =va -gɛn 'ka, =duakëpë 'ö -kë ka kwi 'gü bhë -a -wun 'gü. ¹⁴ N -ma 'ka, pë do 'ö- -wun 'gü 'a dho n -de kë 'gɔugɔ, 'ö tɔɔ Dëmɛ Yesu Klito -bha -gaatalü -wun. -A -gɛn tɔɔ Klito -bha -gaatalü -wun 'gü, 'kpongtaadhe 'yaa n -dhë pë gbɛ 'ka gbɔ. 'Ö ma -de 'pö, 'ö 'ma kë -bhaazë 'kpongtaadhe -dhë. ¹⁵ 'Wun 'ö -gban -kë 'bɔn 'ka -sü waa- -kë =druɛn 'ka -sü 'ö 'ka -an -ga -na bhë, n 'to 'yaa- gbɛ -dhë; pë mɛ 'ö- =bhlë 'dhö -dhö =zian' 'ö tɔɔ kë 'ö 'kwa- wo mɛ -lü -dëü 'ka bhë -a -wun. ¹⁶ 'Wun mɛ 'ö -kë -kë mɛ -lü -dëü 'ka -sü -wun 'ka bhë, mɛ -nu 'saadhö 'wo 'to -na -a 'piö bhë,

wo 'dhö waa- -Zlan -bha mε -nu, kö =zuöyagluudhe waa-
-Zlan -bha 'glusë -wo 'to -an 'piö!

¹⁷ Kö -dhε =kpaɔ =dhia' -bha, kö =kun 'ö mε gbε -yö n
'yënnng bhɔ gbɔ bhii 'ö tɔɔ 'kpa -nu 'wo yɔn n bun -bha
=nε, -wa -zɔn =nε a Yesu -bha =nua 'ka.

¹⁸ Dhegluzë -nu, kwa Dëmε Yesu Klito -bha 'glusë -yö
'to ka 'piö! Amεn.

'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ

Dan: 'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ New Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

74f67de7-5f93-5988-92e9-b1a45247636e